

Zasady oceniania przedmiotowego z chemii

Szkoła Podstawowa im. H. Sienkiewicza w Kamienicy Polskiej

Nauczyciel: Alicja Lewicka

Zasady oceniania opracowane zostały na podstawie:

1. Podstawy programowej dla szkoły podstawowej i gimnazjum z chemii.
2. Programu nauczania wydawnictwa „Nowa Era” (szkoła podstawowa).
3. Zasad oceniania zawartych w Statucie Szkoły.

I. CELE OCENIANIA NA LEKCJACH CHEMII:

Cele ogólne oceniania z chemii:

- rozpoznanie przez nauczyciela poziomu postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań programowych w szkole podstawowej i poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć w zakresie chemii i postępach w tym zakresie,
- pomoc uczniowi w samodzielnym kształceniu chemicznym,
- motywowanie ucznia do pracy,
- dostarczanie rodzicom informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia,
- dostarczenie informacji o systematyczności pracy ucznia przez cały rok (przygotowanie się do zajęć lekcyjnych, udział w wykonywaniu zadań na lekcji).

Cele szczegółowe oceniania z chemii:

Sprawdzanie stopnia :

1. Przyswojenia i operowania informacjami chemicznymi:
 - znajomość pojęć chemicznych, faktów, praw, zasad i reguł,
 - rozumienie tekstu chemicznego i komunikowania informacji,
 - odczytywanie informacji z różnych źródeł,
2. Umiejętność posługiwania się wiedzą chemiczną:
 - umiejętność dokonywania spostrzeżeń i wyciągania na ich podstawie wniosków,
 - umiejętność stosowania zdobytych wiadomości i umiejętności w sytuacjach podobnych do ćwiczeń szkolnych i w życiu codziennym,
 - umiejętność formułowania problemów, dokonywania analizy i syntezy nowych zjawisk (kształtowanie umiejętności samodzielnego, logicznego myślenia),
 - umiejętność stosowania metod chemicznych i matematycznych do rozwiązywania zadań praktycznych.

II. OBSZARY AKTYWNOŚCI PODLEGAJĄCE OCENIE:

- logiczne rozumowanie z zastosowaniem poznanych pojęć, praw, faktów chemicznych,
- stosowanie wiadomości do opisu i interpretacji obserwowanych przemian chemicznych,
- podejmowanie działań prowadzących do rozwiązywania problemów,
- stosowanie zdobytej wiedzy i umiejętności w zadaniach z różnych dziedzin, w tym z życia codziennego,
- dostrzeganie związków chemii z innymi przedmiotami,
- formułowanie i zapisywanie obserwacji i wniosków,
- uogólnianie, uzasadnianie rozpatrywanego problemu,

- dostrzeganie problemu , formułowanie w języku chemicznym i rozwiązywanie go,
- samodzielność stawiania hipotez i weryfikowanie ich,
- sposoby prezentowania efektów pracy,
- wykorzystanie zadań problemowych i rachunkowych.
- wykorzystanie przyswojonej wiedzy (próbne testy gimnazjalne- według decyzji nauczyciela)

III. METODY I NARZĘDZIA ORAZ SZCZEGÓŁOWE ZASADY SPRAWDZANIA I OCENIANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

1. Wypowiedzi ustne raz w semestrze, pod względem rzeczowości, stosowania języka chemicznego , umiejętności formułowania dłuższej wypowiedzi. Przy odpowiedzi ustnej obowiązuje znajomość materiału z trzech ostatnich lekcji, w przypadku lekcji powtórzeniowych- z całego działu.
2. Kartkówki (czas trwania 10-20minut), obejmują materiał z trzech ostatnich lekcji (mogą dotyczyć bieżącej lekcji i dotyczyć podstawowych wiadomości i umiejętności ćwiczonych na bieżącej lekcji) i z zasady nie podlegają poprawie. Uczeń nie musi uzupełniać niepisanej kartkówki.
3. Sprawdziany pisemne : sprawdziany i prace klasowe całogodzinne, w tym testy dydaktyczne, przeprowadzane po zakończeniu każdego działu, zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem. Przed pracą klasową obowiązuje lekcja powtórzeniowa. Sprawdziany i prace klasowe mogą zawierać dodatkowe pytania(zadania) na ocenę celującą. Sprawdziany i prace klasowe są obowiązkowe. Jeżeli uczeń opuścił sprawdzian lub pracę klasową z przyczyn losowych powinien je napisać w terminie nie przekraczającym 2 tygodni od powrotu do szkoły. Czas i sposób uczeń uzgadnia z nauczycielem. Prace są oceniane i oddane w ciągu dwóch tygodni od daty napisania.
4. Ocenę niedostateczną ze sprawdzianu i pracy klasowej można poprawić. Poprawa jest dobrowolna , odbywa się poza lekcjami , w ciągu dwóch tygodni od daty oddania prac, w terminie uzgodnionym z nauczycielem i tylko jeden raz. Wszystkie prace są archiwizowane – uczniowie i ich rodzice mają prawo do wglądu w pracę ucznia (uczniowie podczas lekcji, gdy prace są oddawane , rodzice podczas zebrań rodziców).
5. Nie ocenia się ucznia po dłuższej nieobecności w szkole. Braki w nauce wynikające z absencji uczniowie uzupełniają sami lub podczas zajęć dodatkowych.
6. Uczniowie z opiniami mogą w uzasadnionych przypadkach otrzymać zmniejszoną ilość zadań do rozwiązania oraz zmniejszoną ilość pytań na które należy udzielić odpowiedzi.
7. Wszystkie prace pisemne całogodzinne są archiwizowane do końca danego roku szkolnego.
8. Uczeń może w czasie semestru zgłosić nieprzygotowanie do zajęć lekcyjnych, jednak nie dotyczy to sprawdzianów i prac klasowych (2 razy przy dwóch godzinach zajęć w tygodniu, 1 raz przy jednej godzinie zajęć w tygodniu).
9. Prace domowe – przynajmniej jedna w ciągu semestru. Mogą być sprawdzane w następujący sposób:
 - wybiórczo na ocenę podczas lekcji (rozwiązanie na tablicy z wyjaśnieniem),
 - poprzez głośne odczytanie lub omówienie przez ucznia
 - poprzez sprawdzanie i ocenianie kart pracy przygotowanych przez nauczyciela i przekazanych do samodzielnego rozwiązania przez ucznia
 Prace domowe nie zawsze muszą być ocenione. Każdy brak zadania domowego oceniany jest oceną niedostateczną.
10. Systematyczna obserwacja zachowań uczniów , w tym aktywność na lekcjach (oceniata

11. Plusami i minusami – trzy plusy ocena bardzo dobra, trzy minusy ocena niedostateczna), umiejętność samodzielnego rozwiązywania problemów, współpraca w zespole, udział w dyskusjach prowadzących do wyciągania wniosków.
12. W przypadku odpowiedzi, prac klasowych, sprawdzianów lub kartkówek przyjmuje się skalę punktową przeliczaną na oceny cyfrowe według kryteriów:
 - ocena celująca 97%- 100% (lub 100% oraz zadanie dodatkowe na oc. cel.)
 - bardzo dobra 90% - 96% (lub 90%-100%, jeśli są zadania dod. na oc. cel)
 - dobra 75% - 89%
 - dostateczna 50% - 74%
 - dopuszczająca 30% - 49%
 - niedostateczna 0% - 29%

Prace dodatkowe, schematy, plansze, wykresy, doświadczenia ocenia się w skali 1 – 6.

Przy ocenianiu uwzględnia się: - wkład włożonej pracy, - twórczość pracy, -estetyka.

13. Udział w konkursie przedmiotowym jest oceniany następująco:
 - etap szkolny - ocena cząstkowa bardzo dobra- udział i zdobycie minimum 50% punktów; ocena cząstkowa celująca- wynik powyżej 50% punktów
 - etap rejonowy – ocena końcowa celująca (w przypadku, kiedy uczeń ze sprawdzianów i innych form oceniania otrzymuje oceny bardzo dobre i celujące)
 - finalista etapu wojewódzkiego – ocena celująca na koniec roku szkolnegoOcenę celującą na koniec roku szkolnego może otrzymać uczeń, który ze sprawdzianów w pierwszym terminie otrzymuje oceny celujące, bez względu na aktywność w konkursach.
14. Uczeń zobowiązany jest do posiadania podręcznika, prowadzenia zeszytu przedmiotowego, ćwiczenia.
15. Oceny wystawiane przez nauczyciela są jawne dla danego ucznia i jego rodziców.

IV. SPOSOBY DOKUMENTOWANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

Przy każdej ocenie w dzienniku lekcyjnym jest wpis (skrót) określający rodzaj aktywności ucznia i nazwa (numer) sprawdzianu. Przy każdej pracy sprawdzającej stopień opanowania większej partii materiału nauczyciel wskazuje pisemnie lub ustnie uczniom ich osiągnięcia i braki.

V. SPOSOBY INFORMOWANIA UCZNIÓW

Na pierwszych godzinach lekcyjnych nauczyciel zapoznaje uczniów z zasadami oceniania przedmiotowego na lekcjach. Wymagania na poszczególne oceny udostępnione są uczniom poprzez udostępnienie ich uczniom (przeczytanie, wywieszenie w formie pisemnej w pracowni szkolnej). Oceny cząstkowe są jawne, oparte o opracowane kryteria. Sprawdziany i prace klasowe są przechowywane w szkole do końca roku szkolnego.

VI. SPOSOBY INFORMOWANIA RODZICÓW

Zasady oceniania z przedmiotu są dostępne na stronie internetowej szkoły

O ocenach cząstkowych lub klasyfikacyjnych informuje się rodziców na zebraniach lub w czasie indywidualnych spotkań. Informacja o przewidywanej ocenie klasyfikacyjnej jest przekazywana zgodnie z procedurą obowiązującą w szkole.

VII. ZASADY WYSTAWIANIA OCENY PÓLROCZNEJ I KOŃCOWOROCZNEJ

Wystawianie oceny klasyfikacyjnej dokonuje się na podstawie ocen cząstkowych, przy czym większą wagę mają oceny z prac klasowych i sprawdzianów, w drugiej kolejności są kartkówki i odpowiedzi ustne. Pozostałe oceny są traktowane jako oceny tzw. wspomagające. Ocena półroczna i końcoworoczna nie jest średnią arytmetyczną ocen cząstkowych.

VIII. SPOSOBY KORYGOWANIA NIEPOWODZEŃ SZKOLNYCH I PODNOSZENIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

1. Uczeń ma możliwość poprawy oceny niedostatecznej z prac klasowych i sprawdzianów.
2. Uczeń może być zwolniony z pracy klasowej, sprawdzianu, kartkówki lub odpowiedzi ustnej w wyjątkowych sytuacjach losowych.
3. Uczeń ma możliwość uzupełniania braków z przedmiotu podczas zajęć dydaktyczno – wyrównawczych (harmonogram tych zajęć podany jest do wiadomości uczniów).
4. Uczeń może skorzystać z pomocy koleżeńskiej, przy czym, jeśli taka pomoc jest skuteczna- obie strony otrzymują ocenę (uczeń udzielający pomocy- ocenę cząstkową bardzo dobrą).

IX. WYMAGANIA PROGRAMOWE

1. **Wymagania konieczne (K)** – dotyczą zapamiętywania wiadomości, czyli gotowości ucznia do przypomnienia sobie treści podstawowych pojęć (symboli chemicznych). Uczeń potrafi rozwiązać przy pomocy nauczyciela zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności. Zdobyte wiadomości i umiejętności są niezbędne do dalszego kontynuowania nauki chemii i przydatne w życiu codziennym. Spełnienie przez ucznia wymagań koniecznych uprawnia go do uzyskania oceny dopuszczającej.
2. **Wymagania podstawowe (P)**- obejmują wiadomości łatwe do opanowania, pewne naukowo, użyteczne w życiu codziennym, dotyczą zrozumienia zdobytych wiadomości. Oznacza to, że uczeń potrafi przy niewielkiej pomocy nauczyciela wyjaśnić od czego zależą podstawowe procesy chemiczne oraz je scharakteryzować, zna podstawowe właściwości substancji chemicznych. Spełnienie przez ucznia wymagań podstawowych uprawnia go do uzyskania oceny dostatecznej.
3. **Wymagania rozszerzające (R)** – obejmują wiadomości i umiejętności, które są średnio trudne do opanowania, nie są niezbędne do kontynuowania dalszej nauki, mogą być użyteczne w życiu codziennym, dotyczą stosowania wiadomości i umiejętności w sytuacjach typowych. Uczeń potrafi opisać procesy chemiczne za pomocą równań reakcji chemicznych stosując odpowiednie wiadomości teoretyczne. Spełnienie wymagań podstawowych i rozszerzających przez ucznia uprawnia go do uzyskania oceny dobrej.
4. **Wymagania dopełniające (D)**- obejmują wiadomości i umiejętności, które są trudne do opanowania, nie mają bezpośredniego zastosowania w życiu codziennym, obejmują pełny zakres treści określonych programem nauczania. Oznacza to, że uczeń potrafi zdobytą wiedzę zastosować w nowych sytuacjach, jest samodzielny i korzysta z różnych źródeł wiedzy, potrafi zaplanować i przeprowadzić proste doświadczenia chemiczne, rozwiązuje samodzielnie zadania rachunkowe i problemowe. Spełnienie wymagań podstawowych, rozszerzających i dopełniających przez ucznia uprawnia go do otrzymania oceny bardzo dobrej.

Opanowanie wszystkich wymagań oraz treści wykraczających poza program nauczania, przy założeniu, że uczeń jest twórczy, rozwiązuje zadania problemowe w sposób niekonwencjonalny, potrafi dokonać syntezy wiedzy i na tej podstawie sformułować hipotezy badawcze oraz zaproponować sposób ich weryfikacji, samodzielnie prowadzi badania o charakterze naukowym, z własnej inicjatywy pogłębia swoją wiedzę, korzystając z różnych źródeł, poszukuje zastosowań wiedzy w praktyce, dzieli się swoją wiedzą z innymi uczniami i/ lub osiąga sukcesy w konkursach pozaszkolnych jest równoznaczne z otrzymaniem przez ucznia oceny celującej.

X. OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA Z CHEMII

Ocenę celującą otrzymuje uczeń który:

- posiada wiadomości i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania,
- potrafi korzystać z źródeł informacji nie tylko tych wskazanych przez nauczyciela,
- potrafi stosować wiadomości w sytuacjach nietypowych (problemowych),
- proponuje rozwiązania nietypowe,
- umie formułować problemy i dokonywać analizy, syntezy nowych zjawisk,
- potrafi precyzyjnie rozumować posługując się wieloma elementami wiedzy nie tylko z zakresu chemii,
- potrafi udowodnić swoje zdanie, używając odpowiedniej argumentacji, będącej skutkiem zdobytej samodzielnie wiedzy,
- osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach chemicznych lub wymagających wiedzy chemicznej szczebla wyższego niż szkolny (opcjonalnie, przy założeniu, że uczeń ze wszystkich sprawdzianów otrzymuje oceny celujące i bardzo dobre)

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń który:

- opanował w zakresie pełnym wiadomości i umiejętności przewidziane programem,
- potrafi stosować zdobytą wiedzę do rozwiązywania problemów i zadań w nowych sytuacjach,
- wskazuje dużą samodzielność i potrafi bez nauczyciela korzystać z różnych źródeł wiedzy np. układu okresowego pierwiastków, wykresów, tablic, zestawień.
- sprawnie korzysta ze wszystkich dostępnych i wskazanych przez nauczyciela źródeł, dociera do innych źródeł informacji,
- potrafi planować i bezpiecznie przeprowadzać eksperymenty chemiczne,
- potrafi biegle pisać i samodzielnie uzgadniać równania reakcji chemicznych,
- wykazuje się aktywną postawą w czasie lekcji,
- bierze udział w konkursach chemicznych lub wymagających wiedzy i umiejętności związanych z chemią,
- potrafi poprawnie rozumować w kategoriach przyczynowo-skutkowych, wykorzystując wiedzę przewidzianą programem również pokrewnych przedmiotów.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem,
- poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania typowych zadań i problemów, natomiast zadania o stopniu trudniejszym wykonuje przy pomocy nauczyciela,
- potrafi korzystać ze wszystkich poznanych na lekcjach źródeł informacji (układ okresowy pierwiastków, wykresy, tablice i inne),
- potrafi bezpiecznie wykonać doświadczenia chemiczne,

- rozwiązuje niektóre zadania dodatkowe o niewielkim stopniu trudności,
- poprawnie rozumie w kategoriach przyczynowo – skutkowych,
- jest aktywny w czasie lekcji,

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń , który:

- opanował w stopniu podstawowym te wiadomości i umiejętności które są konieczne do dalszego kształcenia,
- poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania, z pomocą nauczyciela, typowe zadania teoretyczne lub praktyczne o niewielkim stopniu trudności,
- potrafi korzystać, przy pomocy nauczyciela, z takich źródeł wiedzy jak układ okresowy pierwiastków, wykresy tablice,
- z pomocą nauczyciela potrafi bezpiecznie wykonać doświadczenia chemiczne,
- potrafi przy pomocy nauczyciela pisać i uzgadniać równania reakcji chemicznych,
- w czasie lekcji wykazuje się aktywnością w stopniu zadawalającym.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w opanowaniu wiadomości określonych programem nauczania, ale braki te nie przekreślają możliwości dalszego kształcenia,
- rozwiązuje z pomocą zadania teoretyczne lub praktyczne o niewielkim stopniu trudności,
- z pomocą nauczyciela potrafi bezpiecznie wykonać bardzo proste eksperymenty chemiczne, pisać proste wzory chemiczne i równania chemiczne,
- przejawia niesystematyczne zaangażowanie w proces uczenia się.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował tych wiadomości i umiejętności określonych programem, które są konieczne do dalszego kształcenia,
- nie potrafi rozwiązać zadań teoretycznych lub praktycznych o elementarnym stopniu trudności nawet przy pomocy nauczyciela,
- nie zna symboliki chemicznej,
- nie potrafi napisać prostych wzorów chemicznych i najprostszych równań reakcji chemicznych nawet przy pomocy nauczyciela,
- nie potrafi bezpiecznie posługiwać się prostym sprzętem laboratoryjnym i odczynnikami,
- nie wykazuje zadawalającej aktywności poznawczej i chęci do pracy.

XI. DOSTOSOWYWANIE WYMAGAŃ

Uwzględniając zalecenia Poradni Psychologiczno Pedagogicznej (PPP) w zakresie pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych na chemii przewiduje się następujące formy pracy i sprawdzania wiadomości:

Dla ucznia z opinią o dysleksji:

- przy pracach przewidzianych na godzinę lekcyjną przygotowanie dodatkowych zestawów ze zmniejszoną ilością zadań (lub o mniejszej ilości podpunktów w zadaniu) dostosowaną do planowanego czasu pracy pisemnej ale obejmujący niezbędne treści podstawy programowej,
- na kartkówkach wydłużenie czasu pisania o połowę planowanego czasu,
- sprawdzanie prac z uwzględnieniem błędów dyslektycznych.

Dla ucznia z opinią o dostosowaniu wymagań do jego możliwości:

- przy odpowiedziach ustnych ukierunkowywanie na poprawną odpowiedź,
- przy pracach samodzielnych w trakcie ćwiczeń na lekcji udzielanie wskazówek, naprowadzanie na poprawne rozwiązania.